

Hlavný organizátor:

Spoluorganizátori:

Konferencia sa koná v spolupráci
s Kanceláriou WHO na Slovensku

soc̣a

Partneri:

Duševné zdravie ako politická a spoločenská priorita

Od schválenia Národného programu duševného zdravia Slovenskej republiky (ďalej len NPDZ SR) uplynulo 15 rokov. Napriek tomu v spoločnosti stále pretrvávajú neriešené problémy v oblasti duševného zdravia, ktoré sa dotýka celej populácie, pretože skutočne zdraví nie sme bez duševného zdravia.

Výzvami súčasného stavu sú predovšetkým nedostupnosť všetkých druhov komunitných služieb – sociálnych, zdravotných, vzdelávacích a voľnočasových; Roztrieštenosť a neprepojenosť systémov zdravotníctva, sociálnej starostlivosti, školstva, spravodlivosti a kultúry; Chýbajúce vzdelávanie a osвета v oblasti duševného zdravia, systémovo sa nerieši nedostatok možností bývania a zamestnávania ľudí s problémami duševného zdravia. V dôsledku toho dochádza k ich vylúčeniu na okraj spoločnosti a umiestňovaniu v spoločensky a ekonomicky neefektívnej inštitucionálnej starostlivosti, opakovanej a zbytočne predĺženej hospitalizácii. Podľa evidence-based údajov Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) sú však investície do duševného zdravia návratné minimálne v plnej výške.

Pri tejto príležitosti sa v dňoch 5. – 7. septembra 2019 uskutočnila v Bratislave medzinárodná konferencia „Duševné zdravie a zmysluplný život“ pod záštitou ministerky zdravotníctva SR Andrei Kalavskej, predsedníčky výboru Európskeho parlamentu pre zamestnanosť a sociálne veci Lucie Ďuriš Nicholsonovej a primátora hlavného mesta SR Bratislavy Matúša Valla. Jej hlavným cieľom bolo mobilizovať odbornú a laickú verejnosť, politikov a výkonné orgány na všetkých úrovniach, aby sa viac zaujímali o podporu a investície do duševného zdravia. Zároveň bol vytvorený priestor na prezentáciu výsledkov práce organizácií, ktoré podporujú ľudí s problémami duševného zdravia a ich rodinných príslušníkov.

Organizátorom konferencie sa podarilo dosiahnuť unikátne zloženie účastníkov z rôznych oblastí, pre ktorých je duševné zdravie dôležitou témou – ľudí so skúsenosťou s problémami duševného zdravia (napr. pacientov a prijímateľov sociálnych služieb), ich rodinných príslušníkov, zástupcov psychiatrov, psychoterapeutov, psychológov, sociálnych pracovníkov, pedagógov, pracovníkov primárnej prevencie v oblasti duševného zdravia, zástupcov mimovládnych organizácií, akademických inštitúcií, poskytovateľov sociálnych služieb, vyšších územných celkov, Ministerstva zdravotníctva SR, Slovenskej psychiatrickej spoločnosti SLS, Úradu Komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, hostí zo zahraničia – WHO, Svetová psychiatrická asociácia (WPA), Mental Health Europe, Psychiatrická spoločnosť ČLS J. E. Purkyně a ďalších.

Účastníci konferencie dospeli k nasledovným záverom:

- **Chceme udržať našich občanov čo najdlhšie zdravých,** a preto potrebujeme v oblasti rozvoja duševného zdravia a primárnej prevencie:
 - Zvýšiť a zabezpečiť dostatočnú informovanosť občanov SR o duševnom zdraví už od útleho veku až po starobu (vrátane odbúravania predsudkov a stigmatizácie);
 - Rozvíjať nové a existujúce programy a projekty podpory a prevencie v oblasti duševného zdravia na národnej a samosprávnej úrovni pre všetky vekové skupiny – od materských a základných škôl až po celoživotné vzdelávanie (napr. zdravé pracoviská, zdravé školy, zdravé mestá, dementia friendly community, Zippyho kamaráti, Šialený? No a!);
 - Zefektívniť a rozšíriť činnosť Poradni zdravia v rámci siete regionálnych úradov verejného zdravotníctva v oblasti duševného zdravia;
 - Vytvoriť systém a podmienky pre kvalitný zber a analýzu údajov v oblasti duševného zdravia ako východisko pre realizovanie nevyhnutných reforiem.

- **Potrebujeme skvalitniť a zefektívniť starostlivosť o ľudí s duševnými poruchami,** a preto je nutné v oblasti sekundárnej prevencie:
 - Zabezpečiť ľudsko-právny prístup vo všetkých fázach starostlivosti;
 - Zlepšiť podmienky pre dostupnosť a poskytovanie integrovaných služieb zdravotnej a sociálnej starostlivosti pre ľudí s problémami duševného zdravia tak, aby tieto služby boli poskytované individualizovane, multidisciplinárne a komplexne;
 - Zabezpečiť dostupnosť a kvalitu pedopsychiatrickej, psychiatrickej, psychoterapeutickej a psychologickkej starostlivosti;
 - Zlepšiť starostlivosť o duševné zdravie v praxi všeobecných lekárov a posilniť ich spoluprácu so službami v oblasti duševného zdravia (vrátane posudkových lekárov).

- **Potrebujeme zabezpečiť, skvalitniť a zefektívniť následnú starostlivosť o duševné zdravie v oblasti terciárnej prevencie s cieľom:**
 - Vytvorenia systému kvalitnej a efektívnej integrovanej dlhodobej starostlivosti (vrátane vytvorenia multidisciplinárnych tímov a terénnych služieb);
 - Participatívneho zapájania užívateľov služieb do celého procesu rozhodovania, ktoré sa ich dotýkajú (vrátane zabezpečenia „podporovaného rozhodovania“);
 - Spolupráce a sieťovania relevantných aktérov v oblasti ľudských práv, sociálnej podpory a služieb, zdravotnej starostlivosti, aktivizácie a zamestnávania, vzdelávania, kultúry pri plánovaní, financovaní a poskytovaní služieb a aktivít na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni;
 - Prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť (rozvoja dostupnosti širokej škály nových komunitných služieb a deinštitucionalizácie);
 - Zabezpečenia kvalitného a dostupného poradenstva pre pacientov, klientov a rodinných príslušníkov rôznymi formami (napr. poradenské miesta, ľahko zrozumiteľné informácie na úradoch, ľahko čitateľné informačné materiály a pod.).

Z uvedených dôvodov žiadame, aby sa:

- Duševné zdravie (vrátane primárnej, sekundárnej a terciárnej prevencie) stalo skutočnou politickou a spoločenskou prioritou vo všetkých rezortoch;
- Aktívne a v plnom rozsahu rešpektoval a implementoval Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím;
- Postavenie Rady duševného zdravia zmenilo na nadrezortný poradný orgán Vlády SR so zastúpením všetkých relevantných rezortov a aktérov v oblasti duševného zdravia;
- Následne prepracoval Národný program duševného zdravia, ktorý bude implementovaný na národnej a regionálnej úrovni (vrátane vytvorenia a realizácie akčného plánu).

*Organizačný výbor konferencie zbral na vedomie tiež Výzvu patientskych organizácií
Zlepšime duševné zdravie Slovákov a stotožňuje sa s jej obsahom.*

Hlavný organizátor konferencie:

Združenie pre duševné zdravie - Integra o. z.

Spoluorganizátori konferencie:

Kancelária WHO na Slovensku, World Psychiatric Association, Slovenská psychiatrická spoločnosť SLS, Psychiatrická spoločnosť ČLS J. E. Purkyně, SOCIA – Nadácia na podporu sociálnych zmien, Mental Health Europe

Partneri konferencie:

Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, Liga za duševné zdravie, Irrsining Menschlich e. V., Fokus Praha, z. ú.

*V prípade, že s týmto dokumentom súhlasíte a podporujete jeho znenie dajte nám to vedieť prostredníctvom e-mailovej adresy: **info@mhbratislava.sk***